

**SPREČIMO SILOVANJE!
PRIMENIMO ISTANBULSKU KONVENCIJU!**

Zapisnik sa okruglog stola Položaj žrtava silovanja i drugih seksualnih delikata u Srbiji i neophodnost zakonskih izmena radi usklađivanja postupanja svih nadležnih institucija sa Istanbulsom konvencijom

Autonomni ženski centar, Mreža Žene protiv nasilja i Mreža za Evropski ženski lobi organizovali su 9. decembra 2013. godine u Beogradu **okrugli sto o položaju žrtava silovanja i drugih seksualnih delikata u Srbiji**. Okrugli sto je organizovan u okviru evropske kampanje koju Evropski ženski lobi u saradnji sa Savetom Evrope sprovodi u 33 države članice Saveta Evrope.

Cilj okruglog stola bio je razmatranje postojećih zakonskih rešenja i prakse u vezi sa krivičnim delima protiv polne slobode i neophodnosti njihovog usklađivanja sa standardima koje propisuje *Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici* (tzv. Istanbulska konvencija).

Okruglom stolu na kome je govorila narodna poslanica Tamara Tripić ispred Ženske parlamentarne mreže, Snežana Pantić Aksentijević, ispred Ministarstva zdravlja, Stefan Milijanović iz Ministarstva unutrašnjih poslova, Ivana Radović, predstavnica Astre kao i Tanja Ignjatović i Vanja Macanović ispred Autonomnog ženskog centra, prisustvovao je veliki broj medija, kao i predstavnica Zaštitnika građana, Apelacionog javnog tužilaštva i organizacija civilnog društva.

Tanja Ignjatović iz Autonomnog ženskog centra u uvodnom delu je predstavila kampanju „Sprečimo silovanje! Primenimo Istanbulsku konvenciju!“ i regionalni projekat čiji je fokus ratifikacija i primena Istanbulske konvencije. Ona je navela da je ovo prvi u nizu sastanaka koje će AŽC organizovati o oblasti zaštite žrtava silovanja i drugih seksualnih delikata, naglašavajući da postoje četiri ključna pitanja na kojima se mora raditi: evidentiranje nasilja, zakonska definicija silovanja, postupanje institucija i usluge za žrtve silovanja i seksualnih delikata.

Narodna poslanica i članica Ženske parlamentarne mreže u Narodnoj skupštini RS, *Tamara Tripić*, govoreći o nadzoru nad primenom Istanbulske konvencije i osvrćući se na čl. 70 Konvencije, istakla je da bi time trebalo da se bavi Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova. Pored toga, predložila je da se oformi posebna komisija za praćenje

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES

primene ove konvencije, po ugledu na komisiju koja prati primenu Rezolucije 1325. Navela je da je u Srbiji najveći problem neusklađenost domaćeg zakonodavstva sa Istanbulsom konvencijom, da je neophodno izmeniti definicije krivičnih dela te uvesti nova krivična dela u zakonodavstvo RS. Ukazala je i na značaj donošenja Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći i izmene obrazovnog programa u pogledu rodnih stereotipa o ulogama žena i muškaraca.

Ivana Radović, predstavnik Astre je istakla da su žene žrtve trgovine ljudima retko prepoznate kao žrtve seksualnog nasilja, jer se to uglavnom tretira kao „rizik profesije“. Govoreći o evidencijama žrtava seksualnog nasilja, predstavila je evidenciju koju od 2002. godine vodi Astra i evidencije državnih institucija. Navela je vrste podataka koje ASTRA prikuplja, naglašavajući da je u pitanju kodirana baza (ne vide se imena evideniranih osoba) kojoj mogu da pristupe samo dve osobe iz organizacije i čiji podaci nisu dostupni javnosti. Objasnjavajući razliku između etičkog i tehničkog prikupljanja podataka, otvorila je pitanje stigmatizacije žrtava trgovine ljudima i brisanja njihovih imena iz evidencija nakon proteka određenog vremena.

Snežana Pantić Aksentijević iz Ministarstva zdravlja i *Stefan Milijanović* iz Ministarstva unutrašnjih poslova govorili su o mogućnostima i koracima ka donošenju opšteg i posebnih protokola u postupanju sa žrtvama seksualnog nasilja i osnivanju kriznih centara za žrtve silovanja. U ovom delu je istaknut značaj postojećih Opšteg i posebnih protokola za zaštitu žena od nasilja i predloženo je da bi bilo važno razmotriti potrebu za donošenjem opšteg i posebnih protokola u postupanju sa žrtvama seksualnog nasilja. Pored toga, predloženo je da se za sada osnuju krizni centri za žrtve silovanja u 4 glavna centra u Srbiji (Beograd, Niš, Novi Sad i Kragujevac) u kojima postoje Instituti/Zavodi za sudsku medicinu. U kriznim centrima bi žrtve dobile objedinjenu uslugu, pri čemu želja da ostanu anonimne ili ne prijave slučaj policiji ne bi isključila pružanje medicinske pomoći i drugih dostupnih usluga.

Vanja Macanović iz Autonomnog ženskog centra predstavila je predloge za izmenu definicija krivičnih dela protiv polnih sloboda u postojećem Krivičnom zakoniku, u skladu sa definicijom predviđenom Konvencijom Saveta Evrope o suzbijanju i borbi protiv nasilja prema ženama i u porodici tzv. Istanbulsom konvencijom, koju je država Srbija upravo ratifikovala. Konvencija izričito zahteva da države izmene definiciju krivičnog dela silovanje tako da bude kažnjiv svaki čin seksualne penetracije, bez obzira na oblik i prirodu tog čina, učinjen nad licem koje nije dalo svoj pristanak. Istanbulska konvencija ide i dalje i nalaže da pristanak mora biti dat slobodno, što će se ceniti u kontekstu svakog pojedinačnog slučaja.

Zamenica apelacionog javnog tužioca Gordana Jekić Bradajić, osvrćući se na čl. 30 Konvencije, predložila je osnivanje Fonda za naknadu štete žrtvama krivičnih dela. Navela je različite izvore iz kojih bi se prikupljala sredstva za fond: sredstva prikupljena putem primene načela oportuniteta (odlaganje krivičnog gonjenja), sredstva od oduzete imovine u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovine, od osiguranja (primer Francuska), donacije i sl.

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES

Konkretni predlozi za dalji postupak lobiranja:

- Predložiti da praćenje primene Istanbulske konvencije bude u nadležnosti Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova i formirati komisiju za praćenje primene ove konvencije.
- Organizovati zajednički sastanak Autonomnog ženskog centra sa predstavnicama Ženske parlamentarne mreže u vezi sa daljim koracima u procesu lobiranja.
- Organizovati radni sastanak predstavnica Autonomnog ženskog centra i pomoćnika ministra u Ministarstvu zdravlja radi razmatranja daljih koraka za osnivanje kriznih centara za žrtve silovanja u 4 glavna centra u Srbiji i potrebe za donošenje opšteg i posebnih protokola u ovoj oblasti.
- Razmotriti osnivanje Fonda za naknadu štete žrtvama krivičnih dela u koji bi se prikupljala sredstva iz različitih izvora i izradio predlog praktične politike.
- Uključiti u ovaj proces i druge specijalizovane organizacije civilnog društva zbog specifičnih ciljnih grupa sa kojima rade (Incest trauma centar i „...Iz kruga – Beograd“).